

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului
cu privire la alocarea mijloacelor financiare
(pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la alocarea mijloacelor financiare (pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Parteneriatul de lungă durată negociat în contextul aprobării de către Guvern a Programului național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 (PNPC), materializat prin semnarea Memorandumului de Înțelegere cu privire la acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a serviciilor sociale și buna implementare, pe parcursul a 5 tranșe (septembrie 2022 – decembrie 2023) a măsurilor de asistență socială incluse în Planul de acțiuni bilateral al Ministerului Muncii și Protecției Sociale (RWP) au demonstrat, prin cele peste 285 mln lei alocate, îmbunătățirea situației unui segment semnificativ de familii cu copii din Republica Moldova, inclusiv familii de refugiați cu copii, veniți de pe teritoriul Ucrainei în perioada declarării stării de război în Ucraina.

Autoritățile Republicii Moldova, în baza experienței acumulate și în pofida proceselor interbugetare complexe au depășit impedimentele întâmpinate în tranșele anterioare, dar s-au confruntat pe parcursul ultimei tranșe de implementare (septembrie-decembrie 2023) cu o nouă provocare – cea de ordin electoral, unde majoritatea factorilor decizionali din teritoriu au fost degrevați în contextul alegerilor locale desfășurate în luna noiembrie 2023. Contextual, a fost luată decizia reglementării proceselor de luare a deciziilor prin intermediul Comisiei Situații Excepționale. Necesitatea aprobării unei asemenea decizii a decurs din faptul că odată cu disponibilitatea surselor financiare alocate de donator (noiembrie curent), autoritățile administrației publice locale erau în plină campanie electorală, respectiv fiind constatat caracterul imposibilității absorbției surselor financiare planificate prin realizarea procedurilor ordinare de repartizare, cu îndeplinirea tuturor pașilor impuși de lege. Astfel, pentru evitarea blocajelor în procesul de luare a deciziilor ce se impun la nivelul APL II, prin coordonarea părților, a fost agreată procedura repartizării surselor financiare către UAT prin intermediul fondului de intervenție a Guvernului, context în care a fost emisă Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale [nr. 95 din 01 decembrie 2023](#). În baza acesteia, a fost aprobat [Ordinul ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 169/2023](#) „Cu privire la utilizarea mijloacelor financiare oferite de Fondul Națiunilor Unite pentru Copii în Republica Moldova și alocate din fondul de intervenție a Guvernului pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială”.

Cu regret, din cauza perioadei scurte de implementare, ținând cont inclusiv

de termenele/procedurile impuse spre realizare la sfârșit de an bugetar al autorităților competente (Trezoreria de Stat), a fost constatată neutilizarea de către autoritățile administrației publice locale de nivelul II a surselor financiare alocate din surse externe și atestat un sold de 10716,9 mii lei, care, odată cu încheierea stării de urgență la sfârșitul anului trecut, a rămas la balanța fondului de rezervă și urmează a fi realocat, conform angajamentelor părților, în aceleași scopuri propuse inițial (*a se consulta anexa la nota informativă privind descifrarea în lei a surselor necesare pentru implementarea măsurilor de asistență socială propuse – se anexează*).

În altă ordine de idei menționăm că prevederile proiectului urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial deoarece vizează respectarea drepturilor fundamentale ale copiilor, respectând în acest sens prevederile alin. (3), art. 56 a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că: *”Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.”*

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la alocarea mijloacelor financiare nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii prevede alocarea unor mijloace din fondul de rezervă a Guvernului Ministerului Muncii și Protecției Sociale și autorității administrației publice locale din mun. Chișinău și Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia pentru finanțarea următoarelor măsuri de asistență socială:

1. finanțarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii și plata ajutorului bănesc din cadrul acestuia - 1600,0 mii lei;
2. remunerarea asistenței profesionale a angajaților structurilor teritoriale de asistență socială implicați în gestionarea crizei refugiaților - 75,1 mii lei;
3. contractarea specialiștilor în protecția drepturilor copilului, spre detașare la nivel comunitar - 5265,0 mii lei;
4. achitarea suplimentului la indemnizația lunară pentru copiii plasați în serviciile de asistență parentală profesionistă și case de copii de tip familial în vederea ajustării la indicatorii minimului de existență - 3779,1 mii lei;

De menționat că sumele propuse spre alocare vor compensa parțial cheltuielile necesare pentru finanțarea măsurilor de asistență socială propuse spre implementare în trimestrul II al anului 2024, donatorul (UNICEF Moldova) urmând să aloce diferențele necesare pentru finanțarea agreată, conform angajamentului asumat în Planul de acțiuni bilateral semnat.

5. Fundamentarea economico-financiară

În scopul acoperirii costurilor necesare pentru implementarea măsurilor de asistență socială reglementate *supra*, se propune:

I. Alocarea finanțării a 1600,0 mii lei pentru cel puțin 400 beneficiari de ajutor bănesc în cuantum de până la 4000 lei per dosar, în cadrul serviciului sociale de sprijin pentru familiile cu copii în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 889/2013 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii*.

Sursele alocate pentru plata ajutorului bănesc copiii (inclusiv refugiați), printr-o plată unică sau plată lunară, în conformitate cu necesitățile identificate ale acestora în cadrul evaluării complexe și cu planul individual de asistență, prezentat de managerul de caz vor viza diminuarea factorilor care afectează sănătatea și dezvoltarea copilului și acționează inclusiv pentru a depăși problemele socio-materiale ale familiei, precum și în vederea prevenirii separării copilului de mediul familial. Accentuăm că măsură de asistență socială vizată, prin intermediul ajutorului bănesc alocat, este una eficientă, pozitivă, imperioasă și cu impact determinant, ce contribuie la îmbunătățirea calității vieții acestor copii, inclusiv și la prevenirea eventualelor riscuri. Pe parcursul celor 5 tranșe implementate anterior, de serviciul vizat au beneficiat 37 501 copii din 15 646 familii, inclusiv 481 copii refugiați din cauza războiului din Ucraina.

II. Alocarea finanțării pentru remunerarea asistenței profesionale a angajaților structurilor teritoriale de asistență socială implicați în gestionarea crizei refugiaților

În vederea depășirii situațiilor de criză apărute din cauza declanșării războiului în Ucraina, care vizează copiii refugiați veniți pe teritoriul țării noastre, au fost reglementate proceduri speciale de lucru pentru reprezentanții autorităților tutelare, care, exercitând atribuțiile funcționale, ofereau asistență și/sau efectuau preluarea copiilor neînsoțiți la punctele de trecere a frontierei.

Astfel, se propune alocarea a 75,1 mii lei pentru remunerarea suplimentară a personalului cu responsabilități în managementul crizei refugiaților, în special în afara orelor de serviciu și pe parcursul nopții - angajaților STAS desemnați prin act administrativ emis de conducătorul, cărora le va fi stabilit dreptul la spor lunar în cuantum de 1 612 lei lunar. Pe parcursul celor 5 tranșe implementate anterior, activitățile acestor specialiști au vizat oferirea asistenței necesare familiilor cu copii venite de pe teritoriul Ucrainei în perioada declarării stării de război în Ucraina, precum și copii neînsoțiți, printre beneficiarii acestora numărându-se 14 992 copii din 9 214 familii, inclusiv 7 535 copii veniți de pe teritoriul Ucrainei.

III. Alocarea finanțării pentru contractarea celor 150 de specialiști în domeniul protecției copilului, propuși spre contractare și detașare la nivel comunitar.

Atragem atenția că odată cu ajustările operate prin *Legea nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative (reforma sistemului de asistență socială „Restart”)* a fost introdusă poziția de specialist în protecția drepturilor copilului (SPDC), echivalată nivelului de salarizare al asistentului social

comunitar (ASC) și reglementată posibilitatea angajării acestuia (SPDC) de către autoritatea tutelară teritorială, spre detașare în primării.

Conform viziunii expuse în Conceptul Reformei „Restart”, etapizat, până în anul 2026 inclusiv, urmează să fie instituite cca 300 de unități SPDC, care vor fi detașați în primării și arondați uneia sau mai multor localități, reieșind din numărul efectiv de copii din cadrul acesteia/acestora.

Astfel, unitățile nou-create de specialiști pentru protecția drepturilor copilului, odată cu asigurarea suficienței lor, de comun cu unitățile deja instituite/ care vor fi instituite de autoritățile tutelare locale, vor prelua treptat și integral competențele profesionale ale asistenților sociali comunitari în raport cu familiile cu copii în situație de dificultate, copiii aflați în situație de risc și copiii separați de părinți, urmând ca asistenții sociali comunitari să-și focalizeze atenția în activitatea lor profesională exclusiv asupra persoanelor în etate și persoanelor cu dizabilități. În acest sens, cadrul normativ va fi uniformizat pe parcurs.

Amintim că în condițiile legislației actuale, *Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți* stipulează că primarii de sate (comune) și de orașe, reieșind din prerogativa de autoritate tutelară locală au mai multe atribuții (art. 6), care pot fi exercitate direct sau prin intermediul specialistului pentru protecția drepturilor copilului. Conform datelor deținute, odată cu intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2014 a Legii menționate *supra*, pe parcursul ultimilor 10 ani au activat/activează în primării cca 50 de specialiști în protecția drepturilor copilului.

Necesarul de circa 10,5 mln lei pentru contractarea specialiștilor în domeniul protecției drepturilor copilului până la sfârșitul anului curent (pentru semestrul II) va fi suportată de către donator (UNICEF Moldova) conform angajamentului asumat în Planul de acțiuni bilateral semnat.

IV. Alocarea surselor financiare necesare pentru achitarea suplimentului la indemnizația lunară pentru copiii plasați în serviciile de asistență parentală profesionistă în vederea ajustării la indicatorii minimului de existență.

În prezent, copiii aflați în plasament în serviciile de asistență parentală profesionistă și case de copii de tip familial beneficiază de indemnizații unice la plasament (3688.7 lei în cazul copiilor somatic sănătoși și 4795.3 lei în cazul copilului cu dizabilități) și indemnizații lunare pentru copiii plasați în serviciul respectiv în conformitate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 1278/2018*, care la moment constituie 1400 lei.

În vederea ajustării acestui tip de prestație la indicatorii minimului de existență, a fost stabilită acordarea unor suplimente în cuantum de 1,158.0 lei per copil și 1,505.0 lei per copil cu dizabilitate, lunar pentru toții copiii aflați în cadrul acestor două servicii specializate de plasament de tip familial. De suplimentul vizat, pe parcursul ultimelor 16 luni au beneficiat cca 1000 copii, dintre care cca 11% copii cu dizabilități.

Se propune asigurarea continuității implementării măsurii de asistență socială până la instituționalizarea acesteia din surse bugetare și vizează alocarea din fondul de rezervă a 3779,1 mii lei pentru acoperirea necesităților de

finanțare pentru trimestrul I și care va avea drept beneficiari peste cca 1049 copii din serviciile de APP și CCTF, dintre care cca 128 copii cu dizabilități. Conform angajamentului asumat în Planul de acțiuni bilateral, donatorul (UNICEF Moldova) va alocă sursele financiare necesare pentru implementarea măsurii de asistență socială vizate pe parcursul semestrului II al a. 2024.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera drept consecință necesitatea amendării altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe platforma particip.gov.md: Anunț privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la alocarea mijloacelor financiare (pentru finanțarea unor măsuri de asistență socială) Particip.gov.md
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul hotărârii Guvernului va fi supus expertizei anticorupție conform prevederilor art. 35 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, de către Centrul Național Anticorupție.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Expertiza de compatibilitate nu este necesară întrucât proiectul hotărârii Guvernului nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul actului normativ urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției în conformitate cu art. 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.
11. Constatările altor expertize
Alte expertize nu au fost realizate.

Ministru

Alexei BUZU